

AGGREDI – VÄKIVALTA EI OLE MEILLE MIKÄÄN ONGELMA

Emma Heikkilä

5.9.2025

AGGREDI®

AGGREDI LAPPI

- Aggredi Lappi on Lapin ensi- ja turvakodin alla toimiva STEA-rahoitteinen hanke (2024-2026)
- Aggredi Lappi - työryhmä:
 - Emma Heikkilä, väkivaltatyön asiantuntija,
p. 044 474 4050 tai emma.heikkila@lapinentu.fi
 - Kamilla Niemelä, väkivaltatyön asiantuntija,
p. 044 474 4051 tai kamilla.niemela@lapinentu.fi
- Toimipiste Rovaniemellä
 - **käyntiosoite: Pohjolankatu 4 L3, 96100 Rovaniemi**
 - Postiosoite: Lähteentie 5, 96400 Rovaniemi
- Toiminta-alueena ensisijaisesti Lapin hyvinvointialue

VALTAKUNNALLINEN AGGREDI-VERKOSTO

- Helsinki, Helsinkimissio ry: Aggredi Helsinki, 2006
- Kuopio, Setlementti Puijola ry: Aggredi Kuopio, 2015
- Turku, Varsinais-Suomen Sininauha ry: Aggredi Turku, 2020
- Pori, Porin Sininauha ry: Aggredi Satakunta, 2020
- Tampere, Tampereen ensi- ja turvakoti ry: Aggredi Pirkanmaa, 2020
- Lahti, Lahden ensi- ja turvakoti ry: Aggredi Päijät-Häme, 2021
- Oulu, Vuolle Setlementti ry: Aggredi Pohjois-Suomi, 2023 (ViaVis vuodesta 2012)
- Seinäjoki, Etelä-Pohjanmaan ensi- ja turvakoti ry: Aggredi Etelä-Pohjanmaa, 2024
- Hämeenlinna, Kanta-Hämeen ensi- ja turvakoti ry: Aggredi Kanta-Häme, 2024
- Rovaniemi, Lapin ensi- ja turvakoti ry: Aggredi Lappi, 2024

+ Vantaa, Aggredi Primo (GettoGymi), 2024

AGGREDIN KOHDERYHMÄ 1/2

- Kodin ulkopuolisiin väkivaltarikoksiin syyllistyneet tai väkivaltarikoksia suunnittelevat 18-49-vuotiaat.
→ Aggredi Lapissa asiakkaiksi otetaan 18–65-vuotiaita.
- Alle 18-vuotiaiden asiakkaiden kanssa työskennellään, kun kyseessä on kiinteä vankeusrangaistus tai koulu- tai joukkosurmaa suunnitteleva asiakas.
- Emme työskentele seksuaalirikoksiin syyllistyneiden asiakkaiden kanssa. Myöskään puhtaasti lähisuhdeväkivaltaan syyllistyneet asiakkaat eivät kuulu kohderyhmäämme.

AGGREDIN KOHDERYHMÄ 2/2

- Asiakkaiden tulokulmia voi olla:
 - Impulsiivinen väkivalta
 - Välineellinen väkivalta
 - Rikollisista ryhmittymistä irtautuvat sekä heidän lähipiirinsä
 - Sisäisesti eristäytyneen henkilön suunnittelema tai toteuttama väkivalta
 - Fantasiapohjainen väkivalta
- Työskentelyn tavoitteena on saada väkivaltainen käytös vähenemään tai mielellään loppumaan.**

ASIAKASTYÖN OSA-ALUEET 1/3

Impulsiivinen väkivalta

- Ravintola-/ nakkikioskitappelut
- Päihteet isommassa roolissa
- Yleensä ihmisen itsensä määriteltävissä toteuttaako teon
- Nepsy –piirteet yleisiä

Välineellinen väkivalta ja/tai taloudellista hyötyä tavoitteleva väkivalta

- Maineen / kunnian tavoittelu
- Kalliin elämäntavan ylläpitäminen
- Toisten rikollisten ”kouluttaminen” (toimitaan itse poliisina, syyttäjänä ja tuomarina)
- Velanperintä
- Ryöstöt (velkojen maksu tai oman päihteiden käytön rahoittaminen)
- Väkivallan vaikuttimena ovat jo osittain muut syyt kuin pelkästään oma tahto (esim. vahva päihdeongelma, joka ajaa tekoihin)

ASIAKASTYÖN OSA-ALUEET 2/3

Rikollisiin ryhmittymiin kytkeytyvä väkivalta

- Huumausainekauppaan liittyvät väkivallanteot
- Velanperintä, maineen / kunnian tavoittelu, kalliin elämäntavan ylläpitäminen
- Rankaiseminen (sääntöjen rikkominen, vasikointi jne.)
- Vahvaa henkisen väkivallan käyttöä (uhkailua, painostusta, seurantaa, häirintää, kiristystä, jne.)
- Määräys tulee rikollisryhmältä > ei enää pelkästään omasta tahdosta kiinni olevaa väkivaltaa
- Rikollisjengeistä irtautujat

Ideologialla, uskonnolla ja kulttuurilla perusteltu väkivalta

- Äärioikeisto (esim. uusnatsit, skinheadit) ja –vasemmisto (esim. anarkismi)
- Urheiluhuliganismi
- Jihadismi
- Klaanien väliset riidat
- Sukuriidat

ASIAKASTYÖN OSA-ALUEET 3/3

Fantasiapohjainen väkivalta (koulu- ja/tai joukkosurmaa suunnittelevat henkilöt)

- Ei yleensä aiempia väkivaltarikoksia
- Ei sosiaalista verkostoa, jossa jakaa omia asioita
- Fantasioi koston omassa päässään ja seuraa samankaltaisten ihmisten nettikeskusteluja
- Haluaa tulla hetkeksi näkyväksi ja pelättäväksi
- Kohdistuu instituutioihin enemmän kuin yksittäisiin henkilöihin

Sisäisesti eristäytyneen henkilön suunnittelema tai toteuttama väkivalta

- Ei sosiaalista verkostoa, jossa jakaa omia asioita
- Pitkä kaltoinkohtelu, joka pitää kosta
- Kohdistuu yleensä yhteen henkilöön

KEITÄ NÄMÄ KOHDATTAVAT VÄKIVALTAAN KÄYTTÄVÄT HENKILÖT SITTEEN OVAT? 1/2

- Ensinnäkin he ovat ihan tavallisia ihmisiä, siinä missä me kaikki muutkin.
 - Perheellisiä, yksineläjiä, koulutettuja, vähemmän koulutettuja, ekstrovertteja, introvertteja, nuoria, vanhoja, jne.
 - Suurimalla osalla saattaa löytyä taustalta myös jonkin sortin tuomio.
- Väkivalta harvoin alkaa täysin ilman syytä, joten suurimmalta osalta heiltä löytyy taustalta myös erilaisia uhrikokemuksia:

- Lapsuuden kaltoinkohtelu
 - Jääty täysin vaille huolenpitoa
- Perheväkivalta (koettua tai nähtyä)
 - opitaan helposti siihen, että väkivalta voittaa aina
- Kouluväkivalta
 - taustalla esim. pitkä kiusaamiskierre

- Uhrista tekijäksi
 - Käännetään aina toinen poski, kunnes kerran sitten ei käännetäkään enää, vaan ”paine kattila räjähtää” ja alkaa tapahtua
- + Usealla myös lisäksi neuropsykiatrisia haasteita

KEITÄ NÄMÄ KOHDATTAVAT VÄKIVALTAAN KÄYTTÄVÄT HENKILÖT SITTEEN OVAT? 2/2

Heille väkivalta ei ole ongelma

- Väkivalta tai väkivallan uhka on ”normaalia” ja kuuluvat rikollismaailmaan
- Teko on yleensä perusteltu, eikä aiheuta samalla tavalla katumusta tai häpeää kuin ”viattomaan” kohdistunut väkivalta
- Väkivallan perusteena oman kontekstin normit
 - Yhteiskunnassa: poliisilla ja vartijoilla voimankäyttöoikeus, hätävarjelu
 - Teko määritellään vasta oikeudessa väkivallaksi, esim. pahoinpitelyksi
 - Väkivaltaongelma on siis heille yleensä muualla (yhteiskunnassa) määritelty, eikä edusta asiakkaan omaa kokemusta → jos elät rikollismaailmassa, on väkivalta ennemminkin normi

TYÖTAVAT AGGREDISSA

Yksilötapaamiset
noin kerran
viikossa, ei ryhmiä

Ei edellytetä päihteettömyyttä
tai rikoksettomuutta, vaan
ainoastaan halun toimia toisin

Dialoginen ja
reflektiivinen
parityöskentely

Palvelu asiakkaalle
aina vapaaehtoista
ja ilmaista

Kulmakivet:
**puolueettomuus, kunnioitus,
tuomitsemattomuus ja
luottamus**

Tavoitteena väkivaltaisen
käytöksen väheneminen
yksilötasolla

Asiakas määrittelee
työskentelyn tavoitteet ja
asiakkuuden raamit

Asiakkaan oman totuuden
kunnioittaminen /
sosiaalinen konstruktionismi

Ei tarvetta tietää
diagnooseja tai
rikosrekisteriä

TYÖSKENTELY PERUSTUU LUOTTAMUKSEEN

- Neutraali ulkopuolinen toimija, emme ole viranomaisia.
- Työskentely
 - Ei tarvetta tietää henkilötietoja
 - Tapaamisten sisällöistä ei kirjata mitään yksityiskohtaista
 - Lakisääteiset ilmoitusvelvollisuudet käydään läpi heti työskentelyn alussa
 - Kohtaamisen merkitys tärkeää
 - Tärkein työkalu oma persoona
 - Toimitilojen viihtyisyys
 - Asiakkaan omien valintojen kunnioittaminen → siedetään väkivaltateon käsittelyä ja asiakkaan näkökulmia väkivaltateon taustalla
 - Emme kerro mitään tietoja asiakkaasta / työskentelystä ulkopuolisille, ellei asiakas itse tätä toivo
 - Laaja liikkumavara työskentelyssä asiakkaan tarpeiden pohjalta → keskitytään olennaisimpaan/eniten pinnalla olevaan haasteeseen
 - Väkivallan, rikollis- ja vankilakulttuurin sekä ihmismielen tuntemus tärkeää

UUSI IDENTITEETTI AUTTAA IRTI VÄKIVALLASTA

Aggredissa käydään läpi asiakkaan erilaisia rooleja.

→ Uusien näkökulmien kautta asiakkaalle alkaa muodostua uusi identiteetti, joka ei ole sidoksissa siihen kontekstiin, jossa asiakas normaalisti käyttää väkivaltaa.

→ Uuden roolin myötä väkivallan merkitys vähenee ja väkivallan käyttäminen muuttuu ristiriitaiseksi. Väkivalta ei enää palvele uutta identiteettiä, vaan siitä on enemmän haittaa kuin hyötyä.

Monesti merkittävin syy väkivaltakierteestä irtaantumiseen on se, että asiakas alkaa nähdä itsensä muuna kuin väkivaltarikollisena – esimerkiksi perheenisänä tai opiskelijana.

→ **Kaikkien meidän rooli on tässä merkityksellinen!** Jokainen meistä voi tukea asiakasta uuden identiteetin muodostamisessa sekä sosiaalisessa integroitumisessa mm. kohtaamalla hänet asiallisesti.

Desistanssin eri vaiheet (Maruna & Farrall, 2004; McNeill, 2016)

YHTEISTYÖ

- Rikosseuraamuslaitos (vankilat ja yhdyskuntaseuraamustoimistot)
- Rikosseuraamuslaitoksen ja Keskusrikospoliisin irtautujatyö (EXIT –toiminta)
- Poliisi
- Sote -viranomaiset ja järjestöt
 - Lapin hyvinvointialue
 - RETS (Rikoksettoman elämän tukisäätiö)
 - Muut paikalliset toimijat (sovittelu, KATU 2.0, OODI.,jne.)
- Asiakkaan voi ohjata työskentelyyn kuka vain, ei tarvitse lähetettä
- Asiakas voi ottaa itse yhteyttä
- Mahdollisuus koulutus- ja muuhun yhteistyöhön
- Konsultaatiomahdollisuus

VAIKUTTAVUUS

- Optulan (Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, 2014 → nykyään Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti) tutkimuksen mukaan 75% Aggredin läpikäyneistä asiakkaista lopettaa väkivallan teot
 - Ei viranomais-statusta, ei olla osana kontrollijärjestelmää
 - Sensitiivinen kohtaaminen → paikka, jossa käsitellä tehtyjä tekoja ilman tuomitusta tulemistä
→ Työskentely auttaa selviämään mm. vankila-ajasta
 - Ei kirjausvelvollisuutta, mikä vapauttaa puhumaan. Asiakas voi puhua käytännössä puhua mistä vain/vuodattaa kaiken ilman suodattimia (miinus ilmoitusvelvolliset asiat).
- Tavoitteena keskimäärin 10-20 tapaamiskertaa.
- Työskentelyn etenemistä seurataan asiakasarvioinnilla noin 5 tapaamisen välein, sekä työntekijäarvioinnilla noin 10 tapaamiskerran välein
- EU:n RAN Exit (2021 Aggredi on sai ensimmäisenä suomalaisena toimijana maininnan parhaasta käytännöstä väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ehkäisemiseksi. Maininnan parhaasta käytännöstä (Best Practice Label) myönsi Euroopan komission Radicalisation Awareness Network (RAN) -verkosto.)

KIITOS!

www.aggredi.fi